

Jenny Hagesjö, Kanslichef
Tfn: 0345-18003
E-post: jenny.hagesjo@hylte.se

2021-03-22

Kommunstyrelsen
2021 KS0160

Delegering till kommunstyrelsen att fatta beslut med anledning av pandemilagen och dess följdförordningar

Den 10 januari 2021 trädde den tillfälliga pandemilagen¹ i kraft. Lagen gäller till och med september 2021. Pandemilagen ger möjligheter för regeringen att utfärda tillfälliga förordningar för att hindra eller begränsa smittspridning. I 13 § pandemilagen har införts en möjlighet för regeringen att låta en kommun meddela föreskrifter om förbud mot att vistas i en park, på en badplats eller på någon annan liknande särskilt angiven plats, om det på platsen finns en påtaglig risk för trängsel. Lagen gäller till och med september 2021.

Med stöd av pandemilagen har regeringen utfärdat den så kallade begränsningsförordningen². Den 4 mars 2021 kompletterade regeringen begränsningsförordningen och gav kommuner rätt att utfärda förbud mot att vistas på vissa platser där det kan finnas risk för trängsel. Bestämmelsen finns i 8 kap 1 § begränsningsförordningen³. Den nya bestämmelsen trädde i kraft den 11 mars 2021.

Bestämmelsen ger kommunerna rätt att utfärda föreskrifter med förbud att

- vistas i en park,
- på en badplats eller,
- på någon annan liknande särskild plats.

Förutsättningarna för att utfärda en föreskrift om ett sådant förbud är att

- det på platsen ska finnas en påtaglig risk för trängsel,
- att föreskrifterna inte innebär ett hinder mot att förflytta sig inom riket,
- inte heller i övrigt innebär obefogade inskränkningar i enskildas frihet, och
- smittskyddsläkaren och Folkhälsomyndigheten innan en kommun utfärdar föreskrifter ges tillfälle att yttra sig över kommunens förslag.

Vid framtagandet av föreskrifter bör såväl barnets bästa som eventuella konsekvenser för folkhälsan beaktas. Alla aktörer bör kontinuerligt genomföra barnrättsliga analyser inför beslut och åtgärder med anledning av covid-19.

Med begreppet ”annan liknande särskilt angiven plats” avses att det endast är vissa typer av platser som omfattas av bemyndigandet. De platser som omfattas är sådana som allmänheten typiskt sett har tillträde till. Av propositionen framgår dock uttryckligen att vissa platser inte

¹ Lag (2021:4) om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19

² Förordning (2021:8) om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19

³ Förordning (2021:161) om ändring i förordningen (2021:8) om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19

omfattas. Det är platser där det bedrivs näringsverksamhet eller offentlig verksamhet av mer betydande omfattning, t. ex. köpcentrum och bibliotek, och platser som framför allt används för att förflytta sig från en plats till en annan, t. ex. gågator och bilvägar, fartyg och andra färdmedel. Förbudföreskrifter kan alltså inte gälla sådana platser.

Det är kommunen som sådan som bemyndigas att meddela föreskrifter som innebär att allmänheten inte får vistas i en park, på en badplats eller någon annan liknande plats. För att få en snabb beslutsprocess behöver kommunfullmäktige ge en nämnd befogenhet att besluta om föreskrifterna. Gör inte fullmäktige det, är det fullmäktige som ska meddela föreskrifterna. Det kan uppstå situationer där behovet av föreskrifter uppkommer mycket hastigt. Det är därför viktigt att kommunen har möjliggjort en snabbare beslutsprocess än den att beslutet om föreskrifter ska fattas av kommunfullmäktige vid varje tillfälle som behovet uppstår. Om beslutet att meddela föreskrifter delegeras till nämnd möjliggörs att beslutet kan fattas med kortare varsel. Om behovet skulle vara mycket akut och uppstå mycket hastigt finns även möjligheten att fatta ett brådskande ordförandebeslut. Det är inte osannolikt att behovet av föreskrifter till exempel kan uppstå för att reglera besökare till kommunens badplatser när badsäsongen kommer igång.

Mot bakgrund av ovan och med hänsyn till beslutets ingripande karaktär bedömer kommunledningskontoret att kommunstyrelsen, i sin samordnande roll, bör ges uppdraget att meddela föreskrifter med stöd av 8 kap. 1 § begränsningsförordningen.

Kommunledningskontoret har i samverkan med övriga halländska kommuner arbetat fram ett förslag till delegering.

De beslut om föreskrifter som kan komma att fattas av kommunstyrelsen får endast avse förbud som gäller under perioder upp till fyra veckor. Föreskrifter som omfattar längre perioder får anses vara frågor av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för kommunen, som beslutas av kommunfullmäktige.

Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, har lämnat information om föreskriftsrättens omfattning och råd om hur beslut om föreskrifter enligt förordningen kan hanteras. Ett beslut om att meddela föreskrifter om förbud att vistas på en angiven plats kan förväntas fattas i två olika situationer. Den ena är att förbud meddelas förebyggande utifrån en riskanalys baserad på nämnderna och dess medarbetares kunskap om platser som normalt sett lockar många människor i olika situationer. Den andra är att beslut fattas efter konstaterad trängsel som medför risk för smittspridning.

Det är Polismyndigheten som vakar över efterlevnaden av meddelat förbud. Den som bryter mot ett förbud mot att vistas på vissa särskilt angivna platser kan dömas till penningböter.

Kommunledningskontoret beräknar att det behövs omfattande informations- och kommunikationsinsatser om vistelseförbud meddelas.

Lars Tingsmark
Tf Kommunchef

Jenny Hagesjö
Kanslichef